

SE – 047

I Semester B.C.A./B.H.M. Examination, January/February 2026
(SEP 2024 – 25)

LANGUAGE SANSKRIT – I

Sanskrit Poetry, Grammar and Comprehension

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

Instructions : i) Answer in **Sanskrit/Kannada/English**.

ii) Q. No. I, VI and VII should be answered in **Sanskrit**.

I. समीचीनम् उत्तरं चित्वा लिखत ।

(10×1=10)

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Choose and write the correct answer.

1) 'किरातार्जुनीयम्' काव्यस्य कर्ता कः ?

अ) कालिदासः आ) श्रीहर्षः इ) भारविः ई) बाणभट्टः

2) किरातवेषधारी कः ?

अ) शिवः आ) अर्जुनः इ) दुर्योधनः ई) वनेचरः

3) कुरुणाम् अधिपः कः ?

अ) युधिष्ठिरः आ) दुर्योधनः इ) दुःश्यासनः ई) भीमः

4) चित्तवृत्तयः कीदृशाः ?

अ) मित्ररूपाः आ) शत्रुरूपाः इ) पुत्ररूपाः ई) विचित्ररूपाः

5) पाञ्चाली का ?

अ) सीता आ) अहल्या इ) द्रौपदी ई) मण्डोदरी

6) हितं मनोहारी च वचः कथं वर्तते ?

अ) सुलभं आ) दुर्लभं इ) कलभं ई) वल्लभं

7) मूढधियः कं व्रजन्ति ?

अ) पराभवं आ) जयं इ) सुखं ई) दुःखम्

SE – 047

-2-

8) कः परमापदं पदम् ?

अ) ज्ञानी

आ) मूर्खः

इ) अविवेकः

ई) भीमः

9) प्रशमाभरणं किम् ?

अ) सख्यम्

आ) दानं

इ) धनं

ई) शौर्यम्

10) रेणुरुषितः कः ?

अ) भीमः

आ) अर्जुनः

इ) नकुलः

ई) सहदेवः

II. एकस्य प्रश्नस्य प्रबन्धरूपेण उत्तरं लिखत ।

(1×10=10)

ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪ್ರಬಂಧ ರೂಪದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on **any one** of the following question.

1) भारवे: देश-काल-कृति: अधिकृत्य प्रबन्ध लिखत ।

ಮಹಾಕವಿ ಭಾರವಿಯ ದೇಶ-ಕಾಲ-ಕೃತಿಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on place-date-works of Bharavi.

2) द्रौपदी-युधिष्ठिरयोः सम्भाषणं लिखत ।

ದ್ರೌಪದಿ ಮತ್ತು ಯುಧಿಷ್ಠಿರರ ನಡುವಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write the conversation between Droupadi and Yudhishtira.

III. द्वयोः विषययोः लघुटिप्पणीं लिखत ।

(2×4=8)

ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** of the following.

1) महाकाव्यम् ।

2) दुर्योधनः ।

3) द्रौपदी ।

4) वनेचरः ।

IV. चतुर्णां श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

(4×4=16)

ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any four** Shlokas of the following.

- 1) कृतप्रणामस्य मही महीभुजे जिता सपत्नेन निवेदयिष्यतः ।
न विव्यथे तस्य मनो न हि प्रियं प्रवक्तुमिच्छन्ति मृषा हितैषिणः ॥
- 2) विशङ्कमानो भवतः पराभवं नृपासनस्थोऽपि वनाधिवासिनः ।
दुरोदरच्छद्मजितां समीहते नयेन जेतुं जगतीं सुयोधनः ॥
- 3) असक्तमाराधयतो यथायथं विभज्य भक्त्या समपक्षपातया ।
गुणानुरागादिव सख्यमीयिवान् न बाध्यतेऽस्य त्रिगुणः परस्परम् ॥
- 4) प्रलीनभूपालमपि स्थिरायति प्रशासदावारिधिमण्डलं भुवः ।
सचिन्तयत्येव भियस्त्वदेष्यती रही दुरन्ता बलवद्विरोधिता ॥
- 5) गुणानुरक्तामनुरक्तसाधनः कुलाभिमानी कुलजां नराधिपः ।
परैस्त्वदन्यः क इवापहारयेन्मनोरमामात्मवधूमिवश्रियम् ॥
- 6) परिणाममुखे गरीयसी व्यथकेऽस्मिन् वचसि क्षतौजसाम् ।
अतिवीर्यवतीव भेषजे बहुरल्पीयसि दृश्यते गुणः ॥

V. त्रयाणां वाक्यानां सन्दर्भं विवृणुत ।

(3×4=12)

ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Annotate **any three** of the following.

- 1) गुणानुरागेण शिरोभिरुह्यते ।
- 2) वरं विरोधोऽपि समं महात्मभिः ।
- 3) वसूपमानस्य वसूनि मेदिनी ।
- 4) निरस्तनारीसमया दुरा धयः ।
- 5) सहसा विदधीत न क्रियाम् ।

VI. संस्कृतभाषया उत्तरं लिखत ।

अ) पञ्चानां पदानां सन्धिं विभज्य लिखत ।

(5×1=5)

1) विद्यालयः	2) गुरुपदेशः	3) गणेशः	4) ब्रह्मर्षिः
5) एकैकम्	6) गौरीशः	7) सूर्योदयः	8) मन्वन्तरम्

आ) पदपरिचयं कुरुत (पञ्चानामेव) ।

(5×1=5)

1) विजेतुं	2) कृत्वा	3) वर्धमानः	4) नेयः
5) प्रविश्य	6) वक्तुं	7) हरन्	8) त्यक्तवान्

इ) अस्य गद्यभागस्य अनुवादं कन्नड/आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।

(1×4=4)

ಈ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ.

Translate the following passage into **Kannada** or **English**.

कस्मिंश्चित् ग्रामे कश्चन वृद्धः कृषिकः अवसत् । सः परिश्रमी दूरदर्शी सरलस्वभावः च आसीत् । तस्य चत्वारः पुत्राः आसन् । परं ते अलसाः अभवन् । ते कृषिकार्ये पितुः सहयोगं न अकुर्वन् । न च तेषां कृषिकार्ये रुचिः आसीत् ।

VII. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

(5×2=10)

हनुमान् 'केसरी' इति कपेः पुत्रः । तस्य माता अञ्जनादेवी । हनुमतः अपरं नाम मनोजवः इति । एषः श्रीरामस्य परमभक्तः आसीत् । भक्त जनान् उद्धर्तुम् आगतः देवः इति तस्य भक्ताः भावयन्ति । सः सूर्यदेवात् सकलविद्याः प्राप्तवान् । आज्ञनेयः भीमस्य सत्वपरीक्षां कृतवान् । भीमस्य प्रार्थनां पुरस्कृत्य सः स्वीयं सागरलङ्घनरूपं दर्शितवान् ।

प्रश्नाः

- 1) हनुमान् कस्य पुत्रः ?
- 2) हनुमतः अपरं नाम किम् ?
- 3) हनुमान् कस्य परमभक्तः आसीत् ?
- 4) आज्ञनेयः कस्मात् सकलविद्याः प्राप्तवान् ?
- 5) भीमस्य सत्वपरीक्षां कः कृतवान् ?